

Den «berømte» sekstiseksprosenten, men 66% av hva?

Statens pensjonskasse arrangerer syv årlige seniorkurs for Forsvaret. Målgruppen for disse kursene er forsvarsansatte som nærmer seg pensjonsalder. På kursene gjennomgås en rekke tema som for mange er delvis eller helt ukjente i pensjonsuniverset. Det er imidlertid en ting kursdeltakere nesten alltid kjenner til på forhånd, og det er den «berømte» sekstiseksprosenten. Derimot er det ikke tilsvarende mange som vet hvordan man kommer frem til en sekstiseksprosent-pensjon, og misforståelsene er mange.

66 %

En vanlig misforståelse

Selv om mange er klar over at de skal ha sekstiseks prosent i pensjon, er det ikke like mange som vet hvordan dette fungerer i praksis. En vanlig misforståelse er at SPK-medlemmer får sekstiseks prosent av siste lønning i pensjon. Dette stemmer i utgangspunktet ikke.

Sekstiseksprosenten er et såkalt garantert bruttopensjonsnivå til SPK sine medlemmer født i 1953 eller tidligere, samt medlemmer født i 1954-1958 som fikk videreført garantien etter pensjonsreformen. Utgangspunktet for beregningen av garantinivået avgjør hvor mye man får 66% av i pensjon fra 67 år. Samme utgangspunkt brukes når SPK skal beregne en særalderpensjon for forsvarsansatte med eksempelvis aldersgrense 60 eller 65 år.

For å regne ut en sekstiseksprosent pensjon tas det utgangspunkt i hver enkeltes **Pensjonsgrunnlag**. Pensjonsgrunnlaget er ikke nødvendigvis det samme som siste lønning før pensjonering. Korrekt betegnelse er derfor å si at man får sekstiseks prosent av pensjonsgrunnlaget, ikke sekstiseks prosent av lønn.

Hva er pensjonsgrunnlaget?

Pensjonsgrunnlaget til SPK-medlemmer regnes ut når et medlem skal pensjonere seg, og baserer seg i hovedsak på tre elementer:

- 1) Sluttlønn,
- 2) Pensjonsgivende tillegg
- 3) Gjennomsnittlig deltid

Pensjonsgrunnlag

Sluttlønn + pensjonsgivende tillegg:

- Med sluttlønn i 100% stilling menes lønnen du har på pensjoneringstidspunktet. Dersom du jobber deltid, vil lønnen bli omregnet til tilsvarende lønntrinn/nivå i en full stilling.
- Dersom du har pensjonsgivende tillegg ved siden av grunnlønn vil disse regnes med.
- Har du hatt tidligere perioder i karrieren med høyere lønn enn på pensjoneringstidspunktet, regnes dette med i grunnlaget hvis krav til lengde/tidspunkt for perioden, tilleggs- og stillingstype er oppfylt.
- Maks grunnlag er 12 G som i dag tilsvarer 1 162 596 kroner. Dersom du har/har hatt lønn høyere enn 12 G, vil overstigende beløp ikke gi uttelling på pensjonen.

Gjennomsnittlig deltid:

- Med gjennomsnittlig deltid menes din gjennomsnittlige stillingsstørrelse i perioden du har vært medlem i offentlig tjenstepensjonsordning. Denne brukes for å beregne endelig pensjonsgrunnlag.
- Har du mer enn 30 år som medlem i SPK eller annen offentlig tjenstepensjonsordning, benyttes kun de 30 beste årene i beregningen, hva gjelder stillingsstørrelse.

Tre eksempler

Med utgangspunkt i beskrevet formel for utregning av et pensjonsgrunnlag, kan man ha ulike grunnlag, selv om sluttlønn er den samme kolleger imellom.

Eksempel 1: Når pensjonsgrunnlaget blir det samme som lønn

Medlem har jobbet 30 år totalt i 100% stilling, ingen tidligere perioder med høyere inntekt, siste lønn før pensjonering 520.000.

520.000 kr x 100% gjennomsnittlig stilling = **et pensjonsgrunnlag på 520.000**

Eksempel 2: Når pensjonsgrunnlaget blir lavere enn siste lønn

Medlem har jobbet 25 år totalt, de første 11 årene i 80% stilling, de siste 14 årene i 100% stilling. Siste lønn før pensjonering 520.000.

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse: $((11/25 \text{ år}) \times 80\% \text{ stilling}) + ((14/25 \text{ år}) \times 100\% \text{ stilling}) = 91,20\%$

520.000 kr x 91,20% gjennomsnittlig stilling = **et pensjonsgrunnlag på 474.240**

Eksempel 3: Når pensjonsgrunnlaget blir høyere enn siste lønn

Medlem har jobbet 38 år totalt ved pensjonering i 2018, i 100% stilling.

Siste lønn før pensjonering er 520.000.

Medlem begynte å jobbe i Forsvaret i 1980, i perioden 2006/2007 var medlem på INTOPS og hadde lønnstrinn 55 pluss tillegg på 19.200 kroner i utenlandsperioden. Lønnstrinn 55 + tillegg reguleres til dagens verdi og utgjør pr. d.d. kroner 965.969.

$((27/30 \text{ år}) \times 965.969 \text{ kr}) + ((3/30 \text{ år}) \times 520.000 \text{ kr}) = \text{et pensjonsgrunnlag på } \mathbf{921.372}$

To personer, ulik pensjon

Pensjonsgrunnlaget kan bli det samme som siste lønn før pensjonering, høyere enn siste lønn før pensjonering, eller lavere enn siste lønn før pensjonering. Ved utregning av sekstiseksprosenten vil det alltid tas utgangspunkt i pensjonsgrunnlaget.

På grunn av utregningsmetodikken er det heller ikke fruktbart å sammenlikne seg selv med andre når det kommer til pensjon. To kolleger med samme lønnstrinn ved pensjonering, og tilsvarende lang tjenestetid, kan allikevel få ulik pensjon. Det er mange variabler som spiller inn, når sekstiseks-prosenten skal regnes ut.

Er du usikker på hva din gjennomsnittlige deltid er, eller om tilleggene dine er pensjonsgivende kan du lese mer om pensjonsgrunnlag på SPK.no eller ta kontakt.

